

На основу члана 63 Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/2021), Закона о спречавању злостављања на раду („Службени гласник РС”, број 36/2010), Правилника о спречавању и заштити од сексуалног узнемиравања на Универзитету у Београду (број 227 од 08. јула 2021. године, „Гласник Универзитета у Београду”), Правилника о дисциплинској одговорности студената Универзитета у Београду (број 189 од 7. марта 2016. године, „Гласник Универзитета у Београду”), Правилника о раду Филолошког факултета (број 2613/1 од 17. октобра 2014. године) и члана 25 Статута Филолошког факултета у Београду, Савет Филолошког факултета Универзитета у Београду доноси:

**ПРАВИЛНИК
О ЗАШТИТИ ОД СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА НА
УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ - ФИЛОЛОШКОМ ФАКУЛТЕТУ**

**ОПШТЕ ОДРЕДБЕ
Предмет Правилника**

Члан 1

Правилником о заштити од сексуалног узнемиравања студената и запослених на Универзитету у Београду — Филолошком факултету (у даљем тексту: Правилник) уређују се појам сексуалног узнемиравања и уцењивања, забрана таквог понашања, мере спречавања и заштите, у циљу изградње и поштовања начела права и слободе личности, слободног испољавања родне припадности и сексуалне оријентације и заштите достојанства свих учесника у процесу високог образовања.

Сви појмови употребљени у овом Правилнику у мушком роду подразумевају исте појмове у женском роду.

Члан 2

Одредбе овог Правилника односе се на све запослене и студенте на Универзитету у Београду — Филолошком факултету (у даљем тексту: Факултет), лица која су у поступку уписа студијског програма Факултета и полазнике програма које Факултет организује.

Запослено лице, према овом Правилнику, јесте лице у радном односу и лице које је ангажовано на раду ван радног односа на Факултету, у складу са законима којима се уређује рад и процес високог образовања.

Студент, према овом Правилнику, јесте лице које има статус буџетског или самофинансирајућег студента, у складу са Законом о високом образовању.

Одредбе овог Правилника односе се на све облике наставе, укључујући и оне у оквиру којих су студенти послати на праксу с циљем остваривања наставног програма за који је Факултет надлежан.

Члан 3

Запослени и студенти на Факултету дужни су да поштују правила понашања утврђена овим Правилником.

Запослени који се понашају супротно одредбама овог Правилника чине повреду радне дисциплине и правила понашања на Факултету.

Студенти који се понашају супротно одредбама овог Правилника чине повреду правила понашања на Факултету.

ПОЈАМ СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА И УЦЕЊИВАЊА

Појам сексуалног узнемиравања

Члан 4

Сексуално узнемиравање, према овом Правилнику, јесте свако вербално, невербално или физичко понашање којим се вређа достојанство лица које ради, студира, похађа програм које организује Факултет или које је у поступку уписа на студијски програм Факултета, засновано на полу/роду или сексуалној оријентацији, којим се изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење.

Облици сексуалног узнемиравања:

1. нежељени коментари, добацивања, шале и опаске сексуалне природе, укључујући алузије на пол/род или сексуалну оријентацију, скретање разговора на сексуалне теме, осим ако такве теме нису у вези с наставним градивом, постављање питања о сексуалном искуству итд.
2. претње, ругање и исмевање полно/родно или сексуално обојено;
3. нежељени телефонски позиви и поруке (нпр. СМС поруке), укључујући комуникацију посредством дигиталних медија (нпр. имејлови, позиви и поруке упућене путем веб-сајтова за друштвено умрежавање, других вебплатформи и сервиса за видео-позиве);
4. фотографисање и снимање без дозволе, показивање, објављивање, слање и дељење сексуално сугестивних фотографија или видео-снимака путем дигиталних медија (нпр. путем веб-сајтова за друштвено умрежавање);
5. емоционално прогањање, ухођење, упућивање предлога за интимизирање, позивање на састанак (једном или више пута) или настојање да се успостави близак однос, иако је јасно стављено до знања од друге стране да не постоји интересовање;
6. сексуално интониран говор тела: уношење у лице, облизивање, слање пољубаца, нежељени физички додири (нпр. приљубљивање, тапкање, грљење, љубљење, показивање гениталија) и физичко напаствовање;
7. подстицање и навођење на неки облик понашања из тачака 1–6 овог члана.

Понашање из става 1 овог члана обухвата и понашање запосленог или студента ван просторија Факултета, ако је у вези с радом или студирањем.

Појам сексуалног уцењивања

Члан 5

Сексуално уцењивање представља сваки облик понашања којим се, у намери добијања услуга сексуалне природе, особа уцени да ће, у случају непружања тражених услуга, бити изнето нешто што може штетити њеној части и угледу или да пак неће добити или остварити одређено право, односно, да ће у случају пружања тражених услуга стећи одговарајуће погодности (нпр. менторство, оцена, посао, унапређење, увећање зараде итд.).

ЗАБРАНА И СПРЕЧАВАЊЕ СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА И УЦЕЊИВАЊА

Начело забране сексуалног узнемиравања и уцењивања

Члан 6

На Факултету је забрањено сексуално узнемиравање и уцењивање.

Забрана из става 1 овог члана односи се и на понашање запосленог или студента ван просторија Факултета, ако је у вези с радом или студирањем, укључујући и дигитално окружење, односно, узнемиравање путем дигиталних медија и интернета.

Члан 7

Уколико је запослени истовремено и студент, његова одговорност утврђује се у зависности од тога у којем је статусу предузимао радње због којих је покренут поступак против њега.

Члан 8

С обзиром на то да наставници и сарадници на Факултету обављају такву врсту посла која захтева висок степен професионалне и моралне одговорности, те да у односу на студенте, укључујући и колеге које имају ниже звање, поступају с позиције ауторитета, понашање противно овом Правилнику сматра се нарочито озбиљном и тешком повредом правила понашања запослених на Факултету.

Забрана злоупотребе права на заштиту од сексуалног узнемиравања

Члан 9

Злоупотреба права на заштиту од сексуалног узнемиравања (у даљем тексту: „злоупотреба права на заштиту”) јесте кажњива.

Злоупотреба права на заштиту постоји ако је подносилац захтева за заштиту од сексуалног узнемиравања, укључујући и лица која охрабрују на покретање поступка, свестан да нема основаних разлога за покретање поступка заштите, као и ако је подносилац

поступак покренуо како би за себе или друго лице прибавио корист или другом лицу нанео штету.

Уколико се у поступку утврди да није извршено сексуално узнемиравање, запослени, односно студент који је поднео лажну пријаву, биће санкционисан у складу с важећим прописима којима се уређују радни односи, односно општим актима Факултета и Универзитета којима се уређује дисциплинска одговорност извршиоца лажне пријаве.

Забрана предузимања штетне радње

Члан 10

Никакве штетне последице неће трпети лице које је:

1. покренуло поступак заштите,
2. било сведок сексуалног узнемиравања и уцењивања,
3. охрабривало на покретање поступка заштите.

Континуирана обука за спречавање сексуалног узнемиравања и уцењивања

Члан 11

Факултет обезбеђује континуирану обуку за све запослене и студенте у циљу стицања и продубљивања знања о питањима од значаја за спречавање сексуалног узнемиравања и уцењивања. У организовању обуке учествују Повереник за равноправност и Стручни тим за заштиту од сексуалног узнемиравања студената и запослених.

Приликом закључивања уговора о раду или радном ангажовању, Факултет се стара о томе да запослени буде упознат са садржином овог Правилника, а сваком студенту се, по упису на студијски програм, доставља обавештење о забрани сексуалног узнемиравања и уцењивања, правима, дужностима и одговорностима студената и запослених у вези с поштовањем те забране, поступку заштите и органима за спречавање сексуалног узнемиравања и уцењивања на Факултету.

ПОВЕРЕНИК ЗА РАВНОПРАВНОСТ И СТРУЧНИ ТИМ

Повереник за равноправност

Члан 12

На Факултету постоји Повереник за равноправност (у даљем тексту: Повереник), који је задужен за превенцију и спровођење активности усмерених на спречавање сексуалног узнемиравања студената и запослених, као и на сузбијање свих облика дискриминације, а посебно по основу пола/рода, родног идентитета и сексуалне оријентације.

Повереника за равноправност именује Савет, на предлог декана.

При именовану Повереника, предност имају запослени који поседују компетенције у области спречавања и заштите од сексуалног узнемиравања, родне дискриминације, родно заснованог насиља, као и сензибилитет за родно осетљива питања.

Факултет обезбеђује обавезну и континуирану обуку Повереника, у циљу стицања вештина потребних за обављање његових надлежности и извршавање обавеза прописаних овим Правилником. Контакт подаци о Поверенику доступни су на веб-сајту Факултета и у едукативно-информативном материјалу који се дистрибуира студентима и запосленима. Повереник доставља извештај о активностима декану, најмање једном годишње.

Мандат Повереника је четири године, са могућношћу реизбора.

Стручни тим за заштиту од сексуалног узнемиравања студената и запослених

Члан 13

На Факултету постоји Стручни тим за заштиту студената и запослених од сексуалног узнемиравања (у даљем тексту: Стручни тим). Стручни тим је састављен од најмање пет чланова: три из реда наставног особља, један из реда ненаставног особља, односно, правне службе (са положеним правосудним испитом) и један члан из реда студената.

Чланове Стручног тима именује декан. Мандат чланова Стручног тима је четири године, са могућношћу реизбора.

Улога Стручног тима је информативно-едукативна и саветодавна.

Повереник за равноправност именује координатора Стручног тима. Координатор доставља Поверенику извештај о активностима Стручног тима.

ПОСТУПАК ЗАШТИТЕ ОД СЕКСУАЛНОГ УЗНЕМИРАВАЊА И УЦЕЊИВАЊА

Члан 14

Факултет је дужан да заштити студенте и запослене од сексуалног узнемиравања и уцењивања.

Поступци заштите од сексуалног узнемиравања и уцењивања могу бити **саветодавни** или **консултативни** и поступци спречавања сексуалног узнемиравања и уцењивања, односно **дисциплински поступци**.

Саветодавни поступак

Члан 15

Лице које сматра да је било изложено сексуалном узнемиравању и/или уцењивању може да се обрати за савет и подршку Поверенику (poverenik@fil.bg.ac.rs) или Стручном тиму (strucnitim@fil.bg.ac.rs).

Поступак пред Повереником и Стручним тимом није обавезујући и штити анонимност потенцијално оштећене стране.

О активностима се води записник, без навођења података о личности и других података о потенцијално оштећеној страни који би могли да укажу на њен идентитет.

Члан 16

Саветодавни поступак може се покренути у року од 6 месеци од дана извршења забрањеног понашања или од дана када је последњи пут извршено забрањено понашање.

Повереник ће обавити разговор с лицем из члана 15 овог Правилника и пружити му помоћ и подршку.

Члан 17

Након обављеног разговора и у договору са запосленим или студентом који сматра да је био изложен сексуалном узнемиравању, Повереник одлучује о даљим поступцима који могу бити:

- савет запосленом или студенту на који начин да реагује уколико се узнемиравање или уцењивање понови;
- одвојен разговор с лицем које је вршило сексуално узнемиравање или уцењивање уколико постоји сагласност лица из члана 15 овог Правилника и уколико је такво поступање целисходно у зависности од конкретног случаја;
- предлог декану Факултета да се облици наставе или рада обављају у другачијим условима;
- посредовање између страна у поступку, само уколико постоји обострана сагласност и уколико је такво поступање целисходно у зависности од конкретног случаја.

Дисциплински поступак

Члан 18

Покретање дисциплинског поступка није условљено претходно покренутим, односно окончаним саветодавним поступком.

Дисциплински поступак је хитан.

Члан 19

Запослени или студент који сматра да је претрпео сексуално узнемиравање или уцењивање подноси писани захтев за отпочињање дисциплинског поступка у року од најкасније 6 (шест) месеци од дана извршења забрањеног понашања.

У току дисциплинског поступка лице које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање може изабрати особу од поверења ради пружања неформалне подршке. Особа од поверења може присуствовати приликом давања сваког исказа лица које сматра да је претрпело сексуално узнемиравање.

Члан 20

Писани захтев подноси се Поверенику, директно или путем имејла, и обавезно садржи:

1. Име и презиме подносиоца;
2. Име и презиме особе која је наведена као извршилац сексуалног узнемиравања;
3. Датум када је сексуално узнемиравање извршено;
4. Место догађаја;
5. Опис догађаја;
6. Имена сведока;
7. Остале информације које подносилац сматра релевантним;
8. Потпис подносиоца;
9. Датум подношења захтева.

Повереник прослеђује уредан захтев декану преко Секретара Факултета.

Секретар Факултета је дужан да са захтевом поступа на начин који ће омогућити тајност података у складу са прописима којима се уређује ова област.

Члан 21

Ако захтев не садржи податке из става 1 тачка 1, 2, 3, 4, 5, 8 или 9 овог члана, сматра се неуредним.

Повереник позива подносиоца да допуни неуредан захтев, сам или уз подршку особе од поверења.

У случају да подносилац не допуни захтев у року од 15 (петнаест) календарских дана од пријема позива, сматраће се да је одустао од захтева.

Члан 22

Декан ће одмах по пријему уредног захтева утврдити и спровести мере које имају за циљ смањење контакта подносиоца захтева и лица које је у захтеву наведено као извршилац на најмању могућу меру, до окончања поступка.

Уколико се утврди да је сексуално узнемиравање извршило лице из реда наставног особља, извршилац се изузима из свих облика наставног рада (испити, консултације итд.) с лицем које је претрпело узнемиравање или уцењивање.

Уколико није могуће организовати извођење наставе на начин предвиђен у ставу 2. овог члана, настава се организује у присуству другог запосленог из реда наставног особља или комисије.

Члан 23

Декан ће решењем именовати трочлану комисију за утврђивање околности конкретног догађаја, у року од 3 (три) радна дана од дана пријема уредног захтева (у даљем тексту: Комисија).

Повереник за равноправност не може бити члан Комисије из става 1 овог члана.

У састав Комисије улази један члан Стручног тима.

Чланови Комисије не смеју бити у сукобу интереса према запосленом или студенту који је поднео писани захтев за заустављање сексуалног узнемиравања, нити према лицу које се наводи као извршилац сексуалног узнемиравања.

Члан 24

Комисија која је утврђивала чињенице и околности догађаја о свим предузетим радњама води записник.

Комисија ће обавити разговоре са свим лицима именованим у поступку и прикупити доказе на друге доступне начине.

Комисија о свом налазу писмено обавештава декана и предаје му сва писана документа која је произвела и с којима је дошла у контакт у року од 15 (петнаест) дана од дана завршетка поступка.

У свом извештају Комисија може да констатује да је сексуалног узнемиравања било, да се сексуално узнемиравање није догодило, или да нема довољно доказа да би се констатовало да ли се сексуално узнемиравање догодило.

Члан 25

По пријему обавештења Комисије из члана 23 овог Правилника, декан се у року од 8 (осам) дана писано обраћа лицу које је наведено као извршилац сексуалног узнемиравања, упознаје га са пријавом и оставља му рок од 8 (осам) радних дана да се на њу писано изјасни.

Члан 26

Уколико се у поступку утврди да је сексуално узнемиравање извршено од стране запосленог, декан предузима одговарајуће мере у складу са позитивним прописима којима се уређују радни односи.

Уколико се у поступку утврди да је сексуално узнемиравање извршено од стране студента, декан предузима одговарајуће мере у складу с позитивним прописима и прописима којима се уређује дисциплинска одговорност студената.

Члан 27

Сви учесници у поступку обавезују се да ће се руководити принципима поверљивости и заштите приватности података о личности. Повереник и чланови Стручног тима потписују изјаву на почетку свог мандата. Чланови Комисије потписују изјаву о обавези чувања тајности података за сваки појединачни поступак.

Подаци прикупљени у току поступка саопштавају се учесницима у поступку и у случају потребе надлежним државним органима.

Сходна примена закона

Члан 29

На питања од значаја за предмет овог Правилника која нису њиме уређена, сходно се примењују одредбе закона којима се уређује ова област.

Ступање на снагу

Члан 30

Овај Правилник ступа на снагу 8 дана од дана објављивања на огласној табли и веб-сајту Факултета.

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА
ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА

Проф. др Ирена Шпадијер